

ŞENTÜRK
Hukuk Bürosu

BEDELSİZ OLARAK ELDE EDİLEN HİSSE
SENETLERİ İLE İLGİLİ KURUMLAR VERGİSİ
GENEL TEBLİĞ DEĞİŞİKLİK TASLAĞI ÜZERİNE
NOTLAR

Ege ŞENTÜRK | Akın Gencer ŞENTÜRK

Avukat

Avukat

ege@senturknb.com | akin@senturknb.com | www.senturknb.com

İZMİR
03.01.2023

KISALTMA LİSTESİ

a.g.m.	: Adı geçen makale
D	: Daire
Dan.	: Danıştay
E:	: Esas sayısı
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
GT	: Genel Tebliğ
K.	: Kanun
K:	: Karar sayısı
KVK	: Kurumlar Vergisi Kanunu
md.	: Madde
s.	: Sayı(lı)
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
VDDK	: Vergi Dava Daireleri Kurulu
VUK	: Vergi Usul Kanunu

TEBLİĞ TASLAĞI

Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 21) Taslağı 29.12.2022 tarihi itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığı internet sitesinde yayımlanmıştır¹.

Taslakta, 7417 s. K.'nun² 49 ve 50, 7338 s. K.'nun³ 59, 7420 s. K.'nun⁴ 22 ve 7421 s. K.'nun⁵ 20. maddesi ile KVK'nda yapılan düzenlemeler başta olmak üzere KVK ile ilgili diğer bazı hususlara ilişkin açıklamalara yer verilmekte olduğu ve 1 seri no.lu KV GT'nde ilgili bölümler itibarıyla değişiklikler yapıldığı bilgisi yer almaktadır.

Çalışmamız, Taslak GT md.1'de yer alan KV GT (Seri No: 1)'nin "5.6.2.4.3. *Bedelsiz olarak elde edilen hisse senetlerinin satışından sağlanan kazançların durumu*" başlıklı bölümünün "Sermaye yedekleri ve kar yedekleri kullanılmak suretiyle sermaye artırımında bulunulması neticesinde sermaye artırımını nedeniyle verilecek bedelsiz hisse senetlerinin, bu şirkete iştirak edenler yönünden aktif ve pasiflerinde bir artışa neden olmaması gerekir. Dolayısıyla, bedelsiz hisse senetleri nedeniyle aktifte tutulan hisselerin sadece adedi değişecek, bedelinde değişme olmayacaktır." şeklinde değiştirilmesine dair kısmı ile sınırlıdır.

Hemen belirtelim ki, Taslağın başında sayılan hiçbir Kanun (ve değiştirilen Kanun) maddesinin söz konusu düzenleme ile bir ilgisi bulunmadığından konu ancak, Taslağın başında yer alan, "Bu Tebliğde ... 5520 sayılı Kanunla ilgili diğer bazı hususlara ilişkin açıklamalara yer verilmekte olup ..." ifadesi çerçevesinde ele alınabilecektir. Daha açık söylemek gerekirse KVK'nda değişen bir hüküm yok iken idare GT'de değişikliğe gittiğine göre, mevcuttan farklı bir yorum ve yaklaşım içine girilmiş olmaktadır.

1

https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/user_upload/Tebliğler/Taslaklar/5520/serno21KV_K_taslak.pdf

² <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/07/20220705-1.pdf>

³ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/10/20211026-1.htm>

⁴ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221109-10.htm>

⁵ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221126-1.htm>

ESKİ ve YENİ METİNLER

GT'nin mevcut ve planlanan değişiklik hali karşılaştırmalı olarak şöyledir:

5.6.2.4.3. Bedelsiz olarak elde edilen hisse senetlerinin satışından sağlanan kazançların durumu

Sermaye yedekleri kullanılmak suretiyle sermaye artırımında bulunulması neticesinde sermaye artırımı nedeniyle verilecek bedelsiz hisse senetlerinin, bu şirkete iştirak edenler yönünden aktif ve pasiflerinde bir artışa neden olmaması gerekir. Dolayısıyla, bedelsiz hisse senetleri nedeniyle aktifte tutulan hisselerin sadece adedi değişecek, bedelinde değişme olmayacaktır.

Dönem kârından ayrılan yedekler kullanılmak suretiyle sermaye artırımında bulunulması halinde ise bu işlem sonucu ortaklara bedelsiz hisse senedi verilmesi ile fiilen kâr payı dağıtılması arasında fark bulunmamaktadır. Her iki halde de ortaklar, kurum bünyesinde oluşan kârlar üzerinde tasarrufla bulunma imkanına sahip olmaktadır. Dolayısıyla, kâr yedeklerinden karşılanan sermaye artırımları sonucunda ortaklarca bedelsiz iştirak hissesi iktisap edilmesi durumunda, alınan bu iştirak hisseleri nominal bedelle iştirak hesaplarında izlenecek ve iştirak kazançları istisnası nedeniyle kurumlar vergisine tabi tutulmayacaktır.

İştirak edenler yönünden bedelsiz olarak elde edilen hisse senetlerinin satışından doğan kazançların %75'i de maddede yer alan şartlar dahilinde kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

5.6.2.4.3. Bedelsiz olarak elde edilen hisse senetlerinin satışından sağlanan kazançların durumu

Sermaye yedekleri ve kar yedekleri kullanılmak suretiyle sermaye artırımında bulunulması neticesinde sermaye artırımı nedeniyle verilecek bedelsiz hisse senetlerinin, bu şirkete iştirak edenler yönünden aktif ve pasiflerinde bir artışa neden olmaması gerekir. Dolayısıyla, bedelsiz hisse senetleri nedeniyle aktifte tutulan hisselerin sadece adedi değişecek, bedelinde değişme olmayacaktır.”

GT'nin mevcut halinde “sermaye yedekleri” ve “kar yedekleri” için iki ayrı açıklama yer alırken Taslakta ayırımın terkedilerek her iki grubun da aynı düzenleme

içine alındığı görülmektedir. Nitekim mevcut GT’de sermaye yedeklerinden yapılan sermaye artışı nedeniyle alınan bedelsiz hisselerin aktife ve pasifte bir değişikliğe yol açmayacağı sadece adetlerin değişeceği; kar yedeklerinden yapılan sermaye artışları nedeniyle alınan bedelsiz hisselerin ise bunun “*kar dağıtımı*” olması nedeniyle nominal bedelle iştirak hesaplarında izleneceği, diğer yandan iştirak kazancı olarak ise istisna uygulanacağı belirtilmektedir. Bu son hal ile ilgili olarak GT’de “... ortaklara bedelsiz hisse senedi verilmesi ile fiilen kâr payı dağıtılması arasında fark bulunmamaktadır. Her iki halde de ortaklar, kurum bünyesinde oluşan kârlar üzerinde tasarrufta bulunma imkanına sahip olmaktadır.” açıklaması yer almaktadır.

ESKİ METİN ÜZERİNDEN YAŞANAN BİR UYUŞMAZLIK

Taslakla ilgili bir ara verip KVK hükümlerine ve geçmişe dönersek durum şöyledir:

KVK’nun yürürlükteki 5. maddesi, “*Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımlarından elde ettikleri kazançlar*”ı vergiden istisna etmiş olup, uygulamada bu, “*iştirak kazancı*” istisnası olarak adlandırılmaktadır.

Söz konusu madde 6322 s. K.⁶ ile değişmeden önce, “*Tam mükellefiyete tâbi başka bir kurumun sermayesine katılmaları nedeniyle elde ettikleri kazançlar (Fonların katılma belgeleri ile yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları hariç)*” şeklinde olduğundan yatırım ortaklıkları ortakları yönünden istisna uygulaması söz konusu olmamıştır.

İşte o dönemde GT’nin 5.6.2.4.3 bölümü bir davaya konu edilmiş ve Danıştay 4. Daire, “...kurumların dağıttıkları kâr payları üzerinden yapmaları gereken tevkifata ilişkin, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “*vergi kesintisi*” başlıklı 15. maddesinin 2. fıkrası ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 94. maddesinin 6/b-i ve 6/b-ii bentlerinde yer alan, kârın sermayeye eklenmesinin kâr dağıtımı sayılmayacağına dair düzenlemeler de Kanun koyucunun sermayeye eklenen kârı ortaklar açısından elde edilmiş bir kazanç olarak kabul etmediğini ortaya koymaktadır. / Bu durumda, davacının iştiraki bulunan kurumun kârını sermayeye ekleyerek gerçekleştirdiği sermaye artırımı sonucu elde ettiği bedelsiz hisse senetleri nedeniyle iştirak kazancı elde ettiğinden söz edilemeyeceğinden, 1 seri no’lu Kurumlar Vergisi Kanunu Genel Tebliği’nin aksi yönde düzenlemeler içeren davaya konu

⁶ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120615-1.htm>

kısmında ve davacının ihtirazi kaydı dikkate alınmaksızın yapılan tahakkukta hukuka uyarlık görülmemiştir.” gerekçesi ile iptal yönünde karar ihdas etmiştir⁷.

Söz konusu davada, davalı Vergi Dairesi Müdürlüğü, “Fonlar ve yatırım ortaklıklarının katılma payları ve hisse senetlerinden elde edilen kâr payları kurumlar vergisinden müstesna tutulmadığından tahakkukun yasaya uygun olduğu, iştirak kazancı istisnası ile mükerrer vergilendirmenin önlenmesinin amaçlandığı, istisnaya konu kazancın esas itibariyle kazancın elde edildiği ilk kurumda kurumlar vergisine tabi tutulduğu, kazancın kâr dağıtımı yoluyla intikali sağlanan diğer kurumlarda kurumlar vergisine tabi tutulmasının önüne geçilmek istenildiği, dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı”nı; davalı Gelir İdaresi Başkanlığı ise “Usul yönünden; dava konusu genel tebliğin idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem niteliğinde olmadığı; esas yönünden ise, kâr payının nakit olarak alınması ile bedelsiz hisse senedi olarak alınması arasında gelirin elde edilmesi yönünden fark bulunmadığı, kârın sermayeye eklenmesi sonucu bedelsiz hisse alan ortağın şirketin öz sermayesinde artış meydana geldiğinden ve kurum kazancı olduğundan Genel Tebliğ’de yer alan açıklamaların hukuka uygun olduğu”nu savunarak davanın reddini talep etmişlerdir. Gelir İdaresi Başkanlığı’nın, “...dava konusu genel tebliğin idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem niteliğinde olmadığı” savunmasına dikkat çekmek isteriz.

GT iptaline dair karar davalı idarelerce temyiz edilmiş ve Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu, “Tebliğin; kâr yedekleri kullanılmak suretiyle sermaye artırımına gidilmesi sonucu elde edilen bedelsiz hisse senetlerinin, kâr dağıtımı sayılarak vergilendirmeye tabi tutulması yolundaki düzenlemesi davaya konu edilmiştir. / Uyuşmazlığın çözümü, bu uygulamanın kâr dağıtımıyla aynı mahiyette olup olmadığının ortaya konulmasını gerektirmekte olup aynı düzenlemede; sermaye artışının, sermaye yedekleriyle gerçekleştirilmesi durumunun vergilendirmeye esas alınmamış olması, tek başına, düzenlemenin dava konusu edilen kısmının iptal edilmesini gerektiren hukuki bir sebep sayılamayacağından Daire kararının, bu yoldaki gerekçesi hukuka uygun düşmemiştir.” şeklindeki gerekçe ile iptal kararını bozmuştur⁸.

⁷ Dan. 4. D., 14.06.2017, E:2013/2951 K:2017/5260. www.corpus.com.tr. Erişim: 03.01.2023.

⁸ Dan. VDDK, 07.02.2018, E:2017/626 K:2018/51. www.corpus.com.tr. Erişim: 03.01.2023.

Kararda ayrıca, “Kâr yedeklerini kullanarak sermaye artışı gerçekleştiren şirketin ödenmiş sermayesi, artırılan tutar kadar artmaktadır. Ortaklar açısından bakıldığında, iştirak edilen şirketteki sermaye artışı nedeniyle sahip olunan hisse senedinin sayısı artacağı gibi iştirakin değeri de artacağından, bu durumun, ortaklara doğrudan kâr payı dağıtımından bir farkı bulunmamaktadır. Dolayısıyla; kâr payı niteliğini haiz olan bu iştirak kazançlarının, Kanunda sayılan istisnaya ilişkin kurallar dışında, vergiye tabi kurum kazancına dahil edilmesi gerekmektedir. / Kurumlar Vergisi Kanununun 15'inci maddesinin 2'nci fıkrasında, vergiden muaf olan kurumlara dağıtılan kâr payları üzerinden vergi kesintisi yapılacağı belirtilmiş; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin 6/b-i bendinde, tam mükellef kurumlar tarafından; tam mükellef gerçek kişilere, gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olmayanlara ve bu vergilerden muaf olanlara dağıtılan kâr payları; 6/b-ii bendinde ise tam mükellef kurumlar tarafından; dar mükellef gerçek kişilere, dar mükellef kurumlara (Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla kâr payı elde edenler hariç) ve gelir ve kurumlar vergisinden muaf olan dar mükelleflere dağıtılan kâr payları üzerinden vergi kesintisi yapılacağı hükme bağlanmış, her bir düzenlemede yer verilen parantez içi hüküm ile kârın sermayeye eklenmesinin kâr dağıtımını sayılmayacağı belirtilmiştir. / Bu düzenlemelerde yer alan "kârın sermayeye eklenmesinin kâr dağıtımını sayılmayacağı" yolundaki, sadece değinilen maddelerde sayılan kişi ve kurumlara yönelik hüküm ifade eden kuralın, dava konusu düzenlemeyi hukuka aykırı kılan bir gerekçe olarak nitelendirilemeyeceği açıktır.” şeklindeki gerekçe de önem arz etmektedir.

Özetle Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu, bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, dönem kârından ayrılan yedekler kullanılmak suretiyle sermaye artırımında bulunulması sonucunda ortaklara bedelsiz hisse senedi verilmesi ile fiilen kâr payı dağıtılması arasında fark bulunmadığı yolundaki dava konusu düzenleyici işlemde hukuka aykırılık görmemiştir.

Burada davalı idarenin temyiz nedenlerinin, “Kurumlar Vergisi Kanununda, bedelsiz olarak elde edilen hisse senetlerinin satışından sağlanan kazançlara ilişkin herhangi bir istisna hükmünün bulunmadığı, Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinde yer alan "kârın sermayeye eklenmesi kâr dağıtımını sayılmaz" hükmünün kurumlar vergisi bakımından uygulanamayacağı, kârın sermayeye eklenmesinin, ortaklara kâr payı ödenmesi ve bu kâr payının şirkete sermaye olarak geri dönmesi şeklinde nitelendirilebileceği, bedelsiz hisse dağıtımının bir kazanç dağıtımı olduğu,

bedelsiz hisse senetleri için ortakların herhangi bir ödeme yapmamış olmasının, bu senetlerin alım bedeli olmadığı anlamına gelmeyeceği; davalı tarafından ise kanunun açıklanmasından ibaret olan dava konusu düzenlemenin idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem niteliğinde olmadığı, kurumun öz sermayesinde artışa neden olan her türlü menfaatin kurum kazancına dahil edilerek vergilendirilmesi gerektiği, kâr payının nakit olarak alınması ile bedelsiz hisse senedi veya iştirak hissesi olarak alınması arasında gelirin elde edilmesi yönünden fark bulunmadığı, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kazançları kurumlar vergisinden istisna edildiğinden, bu ortalıklardan elde edilen kâr paylarının iştirak kazancı istisnası kapsamı dışında bulunduğu, Kurumlar Vergisi Kanununun 15'inci maddesinin 2'nci fıkrası ile Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin 6/b-i ve 6/b-ii bentlerinin, anılan düzenlemelerde belirtilen kişi ve kurumlara dağıtılan kâr paylarına ilişkin olduğu, Kurumlar Vergisi Kanununun istisnaları düzenleyen 5'inci maddesinde bedelsiz olarak verilen hisse senetlerinin istisna olduğu yönünde bir düzenleme bulunmadığı...” şeklinde olduğunu da hatırlatmak isteriz.

Danıştay 4. Daire, söz konusu bozma kararına uyarak bozma gerekçeleri ile aynı yönde davanın reddine karar vermiştir⁹.

Bu açıklamalara göre, Gelir İdaresi Başkanlığı her şeyden önce kendi çıkardığı GT’i en azından dava konusu kısmı, “*idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem niteliğinde olmadığı*” şeklinde değerlendirmekte böylece aslında Kanun ile kendisine verilen bir düzenleme yetkisini kullanmadığını, açıklamaların görüş ve/veya yorumdan ibaret olduğunu kabul etmektedir. Her şeye rağmen yargıda bu karşılık görmemiş ve GT, genel düzenleyici işlem olduğu kabulüyle karara konu edilmiştir. İkinci olarak idare, kar yedeklerinin sermayeye eklenmesi durumunda bunun kar dağıtımını ile aynı anlamı taşıdığını savunmuş ve bu sav yargıda kabul görmüş durumdadır.

GELİR VERGİSİ İLE İLGİLİ GENEL TEBLİĞLER ve YAŞANAN BİR UYUŞMAZLIK

Kurumlar Vergisi ile ilgili bu GT ve yargı kararlarını bir kenara bırakıp olaya bir de Gelir Vergisi açısından bakarsak karşımıza şu idari düzenlemeler çıkmaktadır:

---

⁹ Dan. 4. D., 04.12.2019, E:2018/5022 K:2019/8373. www.lexpera.com.tr. Erişim: 03.01.2023.

191 seri no.lu GV GT'nin¹⁰, “Kurumlardan Bedelsiz Alınan İştirak Hisseleri ve Hisse Senetleri.” başlıklı I/A-3. bölümünde, “Dönem karından ayrılan yedeklerin herhangi bir yılda sermayeye ilave edilmesi, ortaklara fiilen dağıtılan kar payları ile kurumun sermaye artırımına iştirak edilmesi aynı mahiyettedir. Her iki halde de ortaklar, kurum bünyesinde oluşan karlar üzerinde tasarrufta bulunma imkanına sahip olmaktadır. Dolayısıyla, kar yedeklerinden karşılanan sermaye artırımları sonucunda ortaklarca bedelsiz iştirak hissesi veya hisse senedi iktisabı, kurum açısından kar dağıtımı ve ortaklar açısından kar payı hükmündedir.” ve ayrıca “Sermaye yedekleri ile sermaye artırımında bulunduğu durumda ise sermaye yedeklerinin mahiyeti icabı bir kar dağıtımı söz konusu değildir. Zira, sermaye yedekleri kurumun vergiye tabi karından ayrılan bir unsur olmayıp, çeşitli değerlendirme farklılıkları nedeniyle sermayede meydana gelen kayıpları karşılamak üzere kayden oluşturulan fonları ifade etmektedir. Bunların sermayeye ilavesi ile sermayede reel anlamda bir artış meydana gelmemektedir.” açıklaması yer almaktadır.

Daha sonra yayımlanan 231 seri no.lu GV GT'nde ise, “4369 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunla değişik 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6/b-i numaralı bendinde yer alan hükümlerle, kurumların kurumlar vergisinden istisna edilmemiş kazançları üzerinden yapılacak tevkifat kazancın dağıtımına bağlanmıştır. Ayrıca, yapılan düzenleme ile kârın sermayeye ilavesinin kâr dağıtımı sayılmayacağı belirtilerek, sermayeye eklenen kârlar üzerinden tevkifat yapılmaması öngörülmüştür. / Kârın sermayeye ilave edilmesinin kâr dağıtımı sayılmayacağına ilişkin olarak Gelir Vergisi Kanununun vergi tevkifatını düzenleyen 94 üncü maddesinde yer alan hüküm, bu madde uyarınca yapılacak tevkifat açısından bir belirleme yapmaktadır. Dolayısıyla gerçek kişi ortaklar tarafından, kârın sermayeye ilavesi suretiyle elde edilen kâr paylarının menkul sermaye iradı olarak Gelir Vergisi Kanununun 85 ve 86 ncı madde hükümleri çerçevesinde beyan edilmesi gerekmektedir.” açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu GT için açılan davada Danıştay 4. Daire¹¹, “Kârın sermayeye ilave edilmesinin kâr dağıtımı sayılmayacağına ilişkin olarak Gelir Vergisi Kanununun vergi tevkifatını düzenleyen 94 üncü maddesinde yer alan hüküm, bu madde uyarınca yapılacak tevkifat açısından bir belirleme yapmaktadır. Dolayısıyla gerçek kişi ortaklar tarafından, kârın sermayeye ilavesi suretiyle elde edilen kâr paylarının

¹⁰ <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22528.pdf>.

¹¹ Dan. 4. D., 06.12.2000, E:2000/1307 K:2000/5053. www.corpus.com.tr. Erişim: 03.01.2022.

menkul sermaye iradı olarak Gelir Vergisi Kanununun 85 ve 86 ncı madde hükümleri çerçevesinde beyan edilmesi gerekmektedir.” şeklindeki düzenlemeyi iptal etmiş, karar Maliye Bakanlığı’nca, “Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin stopaj açısından düzenleme getirdiği menkul sermaye iradının aynı Yasanın 75 inci maddesinde düzenlendiği ve kanunun istisnaları düzenleyen kuralları arasında, karın sermayeye ilavesiyle elde edilen kar paylarının vergiden istisna edildiğine ilişkin bir düzenleme bulunmadığı ileri sürülerek...” temyiz edilmiş ise de bu talep reddedilmiştir¹².

Diğer yandan 232 seri no.lu GV GT’nin¹³ “*Kar yedekleri kullanılmak suretiyle sermaye artırımında bulunulması halinde, bu işlem dolayısıyla sahip olunan hisse senetlerinin maliyet bedeli, daha önce sahip olunan hisse senetlerinin maliyet bedeli ile yeni alınan hisse senetlerinin itibari değerleri toplamının sermaye artırımı sonrasında sahip olunan toplam hisse senedi sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanacaktır.*” yolundaki açıklaması da halen geçerlidir. Yani GV mükellefi, hissedarı olduğu kurumun kazancını sermayesine eklemesi sonucu elde ettiği hisse senetlerini daha sonra satarsa, bunların itibari değerleri maliyet olarak kabul edilecek ve bunu aşan satış bedeli satış kazancını oluşturacaktır¹⁴.

VERGİ USUL KANUNU ve İKİNCİL MEVZUAT

VUK’nun enflasyon düzeltmesi ile ilgili mük. 298. maddesinde, “*Kâr yedekleri, geçmiş yıl kârları ve net dönem kârının sermayeye ilave edilmesi dolayısıyla artırılan sermaye için; tescil tarihi*”nin düzeltme işlemine esas alınacak tarih olduğu belirtilmektedir. Bu şekilde elde edilen hisse senetlerinin kayıtlara intikal ettirilecek değeri sıfır olsa idi herhalde Kanun maddesine böyle bir hüküm konulmasına gerek kalmazdı. Nitekim 11 no.lu VUK Sirkülerinde de bu şekilde iktisap edilen hisse senetlerinin bedellerinin düzeltmeye esas tutar ile düzeltme katsayısının çarpılması suretiyle düzeltileceği belirtilmiştir¹⁵.

Şu an için enflasyon düzeltmesi ertelendiğinden dikkatten kaçabilirse de sonraki yıllarda düzeltme yapılması gerektiğinde kârın sermayeye ilavesi sonucu elde edilen

¹² Dan. VDDK, 08.06.2001, E:2001/180 K:2001/224. www.corpus.com.tr. Erişim: 03.01.2022.

¹³ <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23998.pdf>

¹⁴ Oktay ALTINTAŞ / Egemen TANRIKULU, “*Kârın Sermayeye İlavesi Sonucu Kurumların Aldıkları Pay Senetlerinin Kayıtlara Alınması*”, **Yaklaşım**, Ocak – 2014, S: 253.

¹⁵ ALTINTAŞ / TANRIKULU, *a.g.m.*

hisseler bu yasal hükümler mevcut iken nasıl farklı değerlendirilecektir? ¹⁶

BANKA ve SİGORTA MUAMELELERİ VERGİSİ KONULU

UYUŞMAZLIK

Son olarak 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 28. maddesinde yer alan *"Banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir."* hükmü çerçevesinde yaşanmış bir uyuşmazlığa değinmek isteriz.

Danıştay 7. Daire'nin uyuşmazlığa dair kararında¹⁷, (191 seri no.lu GV GT'ne atfen), *"Dönem karından ayrılan yedeklerin herhangi bir yılda sermayeye ilave edilmesi, ortaklara fiilen dağıtılan kar payları ile kurumun sermaye artırımına iştirak edilmesi aynı mahiyettedir. Her iki halde de ortaklar, kurum bünyesinde oluşan karlar üzerinden tasarrufta bulunma imkanına sahip olmaktadır. Dolayısıyla, kar yedeklerinden karşılanan sermaye artırımları sonucunda ortaklarca bedelsiz iştirak hissesi veya hisse senedi iktisabı, kurum açısından kar dağıtımı ve ortaklar açısından kar payı hükmündedir. / Sermaye yedekleri ile sermaye artırımında bulunulduğu durumda ise sermaye yedeklerinin mahiyeti icabı bir kar dağıtımı söz konusu değildir. Zira sermaye yedekleri kurumun vergiye tabi karından ayrılan bir unsur olmayıp, çeşitli değerlendirme farklılıkları nedeniyle sermayede meydana gelen kayıpları karşılamak üzere kayden oluşturulan fonları ifade etmektedir. Bunların sermayeye ilavesi ile sermayede reel anlamda bir artış meydana gelmemektedir."* şeklindeki gerekçe ile *"kar yedeklerinin sermayeye ilavesi sonucu meydana gelen sermaye artışı reel bir artış olup bu artış karşılığında ortaklara bedelsiz iştirak hissesi ve bedelsiz hisse senedi verilmesi kar dağıtımı hükmündedir. Ortaklar açısından da, bu hisse senetlerinin iktisabı bir kar payı, diğer bir anlatımla reel bir kazançtır. / Sermaye yedeklerinin sermayeye ilavesi sonucu meydana gelen artış ise, reel bir artışı ifade etmemekte, mevcut aktif unsurların yeniden değerlemesi üzerine ortaya çıkan fiktif bir artış söz konusu olmaktadır. Bu şekilde meydana gelen sermaye artışı karşılığında ihraç edilen bedelsiz hisse senetlerinin de reel bir değerlerinin olduğundan söz edilemez. Zira, söz konusu hisse senetlerinin iktisabı, yalnızca, ortakların daha önce*

¹⁶ ALTINTAŞ / TANRIKULU, a.g.m.

¹⁷ Dan. 7. D., 04.12.1997, E:1995/1552 K:1997/4478. www.corpus.com.tr. Erişim: 03.01.2022

iştirak ettikleri sermayedeki paylarının reel değerlerinin korunmasını sağlamakta, herhangi bir artı değer yaratmamaktadır.” sonucuna varılmıştır.

SONUÇ ve GÖRÜŞÜMÜZ

Son tahlilde, gerek GVK, gerek KVK ve gerekse TTK hükümleri ile yukarıya alınan Genel Tebliğler ve yargı kararları dikkate alındığında çalışmaya konu GT taslağının ilgili kısmının bir çelişki yarattığı; önceki uyuşmazlıklarda GT’lerin “*idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem niteliğinde olmadığı*” savunmasını getiren idarenin her ne kadar GT değişikliği için bir yürürlük tarihi belirlemiş ise de bu acıkmaları yorum / görüş kabul ederek zaman içinde geriye de yürütebileceği; kar yedeklerinin sermayeye eklenmesi ile bedelsiz hisse alan ve bunu gelir yazarak ortaklarına dağıtan / sermayeye ekleyen şirketlerin TTK ve vergi mevzuatı karşısında durumlarının çok da net olmadığı; taslağın bu kısmının tekrar değerlendirilmesinde yarar olduğu görüşündeyiz.

Konu önemlidir ve sorun, hisselerin kayıtlara alınması aşamasındaki kârın durumuyla sınırlı değildir. Asıl üzerinde düşünülmesi gereken, bu hisselerin daha sonra satışı halinde doğan kazancın hesaplanmasında yaşanacaklar olmalıdır. Kârın sermayeye ilavesi sonucu elde edilen hisselerin iştirak kazancı paralelinde nominal değerleriyle maliyet olarak kayıtlara alınması iştirak kazançları istisnası mantığı çerçevesinde mükerrer KV’nin önlenmesi için esasen bir zorunluluktur.